

Галина ЛИТВИНЮК
доктор філософії (PhD), директор,
Тернопільський комунальний методичний центр
науково-освітніх інновацій та моніторингу
lutvunyk_h@ukr.net

ЗМІСТОВА СПРЯМОВАНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ

В умовах глобальних трансформацій та викликів воєнного часу, з яким стикається Україна, освіта виступає ключовим інвестиційним механізмом розвитку людського капіталу. З огляду на це, профільна середня освіта має формувати чіткі концептуальні засади змісту профільного навчання через інтеграцію інваріантної та варіативної складових. Чіткість концептуальних засад профільних напрямів унормує проєктування успішної освітньої стратегії соціалізації здобувачів освіти. Одним з пріоритетних завдань профільної школи залишається розвиток нахилів учнів, їхні інтереси і здібності до творчої діяльності для саморозвитку та самовизначення. Реалізація даного завдання ґрунтується на особистісно орієнтованому аспекті і дає учням старшої школи можливість вільного вибору змісту навчання для засвоєння знань, умінь, навичок і цінностей, які будуть використовуватися у всіх сферах життєдіяльності й формуватиме нове покоління громадян [2, с. 9]. Така профільна середня освіта відповідатиме чинним міжнародним стандартам і майбутній професійній діяльності особистості.

Введення профільного навчання у старшій школі сприятиме формуванню в учнів не лише ключових і предметних компетентностей, а водночас забезпечить змістову спрямованість професійного розвитку педагогів. Змістова спрямованість педагога є стрижнем його професіоналізму, який спрямовується у фокусі його діяльності. Вона окреслює чи педагогічна діяльність вчителя спрямована на задоволення пізнавальних інтересів учнів і освітніх потреб та подальшими життєвими планами і вибором професії. Компоненти змістової спрямованості професійного розвитку педагогів можна виокремити у функціональні блоки: мотиваційно-цільовий, змістово-прогностичний, діяльнісно-процесуальний, результативно-коригувальний.

Мотиваційно-цільовий блок змістової спрямованості педагога орієнтований на моделювання стратегічних цілей як спонукального чинника в прагненні до педагогічної діяльності та професійного самовизначення. Він допомагає педагогу формувати цілепокладання, самовдосконалення та адаптацію до умов, об'єднуючи прагнення з усвідомленими очікуваними результатами.

Змістово-прогностичний блок виконує технологічну роль у проєктуванні педагогами методичних продуктів та являється інструментом підтримки й управління їх професійним розвитком. Змістова спрямованість даного блоку окреслить нове позиціонування функцій профільної школи,

підвищить її роль до нових наукових знань, технологічних рішень, інноваційних педагогічних практик.

Діяльнісно-процесуальний блок охоплює мережевну мобільність усіх видів педагогічної діяльності педагога профільної школи: комунікація, колаборація, кооперація тощо. Даний блок вдало універсує варіативність та альтернативність освітніх програм; гнучкість змісту та форм організації профільного навчання; наступність та неперервність між допрофільною та профільною підготовкою учнів; проблемно-наукові та інтегровані методи в педагогічний обіг педагогів. Це забезпечує розвиток професійної компетентності педагогів, уведення авторських програм в освітній процес та створення вчителями інтеграційних освітніх продуктів для профільного навчання у процесі їх конструктивної взаємодії.

Рефлексивно-коригувальний блок змістової спрямованості орієнтований на усвідомлення педагогом змісту стратегічних цілей у профільному навчанні, переосмисленню умов і засобів професійного концепту та здатності до самоаналізу. Блок охоплює діагностичний інструментарій, який містить: комплекс діагностичних методик (анкетування, тести, інтерв'ювання, опитувальники, карти, адаптер, SWOT-аналіз), критерії (мотиваційний, професійний (педагогічна культура, професійна мобільність, професійна відповідальність, професійна майстерність, професійна кар'єра), результативний), відповідні їм показники та рівні сформованості індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогів профільної школи[1, с. 141].

Отже, змістова спрямованість професійного розвитку педагогів профільної школи є дієвим інструментом управління та сприяє йому в постійному пошуку сучасного дидактично-методичного інструментарію, реалізації індивідуальних програм профільного навчання та поглибить життєві цілі змісту освіти профільної школи.

Список використаних джерел

1. Литвинюк Г.І. Професійний розвиток педагогів засобами неформальної освіти. URL: https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/documents-download/razovi_rady/Dis_Lytvynyuk.pdf
2. Шелестова Л.В. Профільна середня освіта в Україні: розроблення змісту та формування профілів. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. Сер. Педагогічні та психологічні науки*. 2024. Том 2. №33. С.9